

Chương 24: Doanh nghiệp nhỏ và vừa

TPP có cam kết gì về SME?

TPP có cam kết về SME trong Chương về SME và rải rác trong nhiều Chương khác của Hiệp định.

Chương SME trong TPP bao gồm các cam kết dành riêng cho SME. Tuy nhiên, Chương này không đặt ra các ưu đãi hay cơ chế riêng cho SME mà tập trung vào các biện pháp nhằm tăng cường việc cung cấp thông tin (minh bạch hóa) mà các nước TPP phải thực hiện cho các SME nhằm tạo điều kiện để nhóm này tận dụng được tốt nhất các lợi ích từ TPP.

Cụ thể, Chương này tập trung vào 02 nhóm vấn đề:

(i) *Thiết lập website về TPP cho SME*

TPP yêu cầu các nước Thành viên phải thiết lập và duy trì một website thông tin về TPP cho SMEs, trong đó đáng chú ý là website này phải:

- Cung cấp thông tin văn kiện TPP
- Cung cấp các thông tin về cam kết trong TPP về SME (miêu tả các quy định trong TPP có liên quan tới SME);
- Bất kỳ thông tin nào khác cần thiết để SME tận dụng được các cơ hội từ TPP)
- Kết nối với các website liên quan của các cơ quan có thẩm quyền khác cả trong nước và quốc tế.

(ii) Ủy ban về SME trong TPP

TPP quy định về việc thành lập và vận hành một Ủy ban về SME trong TPP làm đầu mối cho những nỗ lực hợp tác giữa các nước và cho các hoạt động hỗ trợ SME (ví dụ đào tạo nâng cao năng lực, cung cấp thông tin, trao đổi thực tiễn tốt, xây dựng các chương trình hỗ trợ SME...).

Chương SME cũng không chịu sự điều chỉnh của Cơ chế giải quyết tranh chấp cấp Nhà nước trong TPP (điều này có nghĩa là các nước TPP nếu vi phạm các cam kết trong Chương này cũng sẽ không thể bị kiện theo Cơ chế này).

Cam kết về SME trong các Chương khác của TPP

TPP có một số cam kết về SME hoặc dành riêng cho SME trong các Chương khác của TPP như một nhóm đặc thù cần được lưu ý và/hoặc được hưởng một số các ngoại lệ nhất định, ví dụ:

- Chương về Mua sắm công: SME được dành những ngoại lệ, ưu tiên nhất định trong tiếp cận các gói thầu mua sắm công (nằm ngoài các nguyên tắc chung về mua sắm công);
- Thương mại điện tử: TPP yêu cầu các nước hợp tác để hỗ trợ SME sử dụng hiệu quả thương mại điện tử;
- Thuận lợi hóa thương mại: SME là một yếu tố được cân nhắc đến trong quá trình tính mức thuế khoán cho các gói hàng chuyển phát nhanh;
- Lao động: TPP khuyến nghị các nước có hình thức hợp tác để tạo điều kiện tăng năng suất lao động của các SME...

Điều này cho thấy TPP quan tâm tới nhóm doanh nghiệp này và nhấn mạnh các lợi ích của nhóm này trong TPP.

Lưu ý với doanh nghiệp

Việc TPP phải dành một Chương riêng chỉ nói về vấn đề thông tin và hỗ trợ SME tận dụng cơ hội TPP cho thấy vấn đề tiếp cận thông tin có lẽ không phải vấn đề riêng của các doanh nghiệp Việt Nam. Tuy nhiên, so với doanh nghiệp ở các nước TPP khác, SME ở Việt Nam gặp khó khăn hơn rất nhiều. Vì vậy, để tận dụng cơ hội từ TPP cũng như vượt qua thách thức từ Hiệp định này, các SME cần chủ động tìm hiểu thông tin về các cam kết TPP liên quan tới mình, đặc biệt là tận dụng kênh website riêng về TPP cho SME mà các nước Thành viên sẽ phải lập ra theo cam kết TPP.

Đáng chú ý, TPP là FTA có các cam kết đáng chú ý nhất dành riêng cho các SME mà Việt Nam đã từng tham gia từ trước đến nay. Trong khi phần lớn các cam kết này hướng tới việc tạo điều kiện để SME cạnh tranh tốt hơn trong bối cảnh TPP nói chung, cũng có nhiều cam kết cụ thể (đặc biệt trong Chương Mua sắm công) có thể mang đến các lợi ích rất thực tế cho SMEs. Vì vậy các SME cần đặc biệt nghiên cứu các ngoại lệ dành cho SME trong TPP để tận dụng khi cần thiết.